

Conf. univ. dr. psiholog
ELENA ANGHEL STĂNILĂ

Dascăli și părinți conectați la copiii lor

**Psihologie practică
pentru excelență în educație
acasă și la școală**

Copyright © 2025 Dr. Elena Anghel Stănilă

Copyright © 2025 Editura For You

Toate drepturile asupra versiunii în limba română aparțin Editurii For You.

Reproducerea integrală sau parțială,
sub orice formă, a textului din această carte este posibilă
numai cu acordul prealabil al Editurii For You.

Redactare: Ana-Maria Datcu

Design copertă: Răzvan Mera

Tehnoredactare: Stelian Bigan

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

ANGHEL STĂNILĂ, ELENA

Dascăli și părinți conectați la copiii lor :

psihologie practică pentru excelență în educație acasă și la școală /

dr. Elena Anghel Stănilă. - București : For You, 2025

Conține bibliografie

ISBN 978-606-639-748-3

159.9

Editura

For You

Robinson, Ken, Aronica, Lou, *Tu, copilul tău și școala – Cum să ajungi la cea mai bună educație*, Editura Publica, 2018

Walker, Timothy, *Să predăm ca în Finlanda – 33 de strategii simple pentru lecții pline de bună-dispoziție*, Editura Trei, 2018

Cuprins

Cuvânt de început	5
1. Descoperim ce înseamnă a fi părinte astăzi.....	11
2. Înțelegem ce presupune profesia de dascăl	17
3. Întâmpinăm cu entuziasm un nou an școlar	21
4. Cunoaștem cu interes particularitățile psihologice ale copiilor și nevoile lor de dezvoltare	27
Preșcolăritatea și rolul ei esențial	
în dezvoltarea copilului	27
Școlăritatea mică și provocările ei	30
Anii de gimnaziu în pași siguri	
și reconfortanți pentru întreaga familie	34
Anii frumoși și provocatori ai adolescenței.....	43
5. Parcurgem cu responsabilitate pași pentru o învățare temeinică și o educație de excelență.....	55
Integrăm descoperirile neuroștiințelor	
în educație și învățare	55
Abordăm activitățile școlare într-o manieră modernă, valorificând stilurile de învățare	66
Îi motivăm pe elevi pentru activitatea școlară prin acte didactice creative	72

Valorificăm testele în procesul de învățare temeinică....	77
Construim un parteneriat solid dascăli-părinți.....	82
Cuvânt de încheiere	95
Bibliografie selectivă.....	97

1

Descoperim ce înseamnă a fi părinte astăzi

A fi părinte astăzi este o binecuvântare, ca în toate timpurile! Bucuriile aduse de copii, puritatea și dragostea lor nemărginită îți dau puteri pentru a te lupta cu toate provocările pe care viața ți le oferă! A-ți ști copilul bine, sănătos, fericit, în siguranță și pe un traseu educațional bun sunt poate cele mai puternice dorințe pe care un părinte le are în raport cu copilul său.

A fi părinte astăzi este o adevărată provocare în contextul contemporan pe care îl trăim: o reaşezare a puterilor lumii, un conflict la graniță și o amenințare cu un nou război mondial, o criză economică, socială și morală după o pandemie extrem de intens trăită.

Acest context poate avea o serie de efecte negative asupra noastră, adulții semnificativi din viața copiilor și adolescenților noștri:

- instalarea stărilor anxioase și depresive la adulți;
- creșterea nivelului de stres și scăderea stării de bine și a calității vieții;
- alterarea frecvență a stărilor de sănătate fizică;

scăderea disponibilității părinților pentru copii/adolescenți;
creșterea tensiunilor în familie și a situațiilor conflictuale;
creșterea numărului de separări, pierdere a familiei.

Acest context contemporan poate activa la copiii și adolescenții noștri:

anxietăți, depresii, stres;
sentimente de inadecvare, de neputință și culpabilizare;
somatizări sau îmbolnăviri pe fondul scăderii apărării imunitare;
lipsă de concentrare, apatie, izolare;
lipsă de motivație pentru activități în general și pentru activitatea de învățare în special;
creșterea nivelului de agresivitate;
scăderea abilităților de a controla propriul comportament.

A fi părinte astăzi înseamnă a gestiona problemele pe care le ridică discrepanța dintre generații!

Generațiile de copii Z (anii 1995 -2010) și Alpha (anii 2010-2025/27) au specificitatea lor, iar diferențele dintre generații parcă sunt extrem de mari, deseori părinții neștiind cum să se raporteze mai bine la nevoile de creștere și dezvoltare ale propriilor copii și adolescenți.

Generațiile X (anii 1965-1980) și Y – Milenialii (anii 1980 – 1995) de părinți au drept țeluri autonomia, independența, competiția. Generația X are ca motto „Muncim pentru a trăi” și este prima generație care cunoaște globalizarea și este dispusă să învețe tehnologia, punând încă viața personală înaintea muncii. Este loială profesiei, și nu companiei, asociază statutul cu starea de bine, este creativă, tenace și abilă în comunicare. Părinți fiind, cer mereu competență, muncă, responsabilitate și tenacitate copiilor lor. Milenialii alcătuiesc prima generație nativ-digitală și au ca priorități succesul personal, cariera și banii, amânând mariajul și minimalizând nevoile familiei. Mottoul lor este „Sunt minunat, pot ajunge oriunde, pot face orice!”. Odată deveniți părinți, merg mai departe cu aceleași obiective pentru ei și copiii lor.

Aceste două generații de părinți au crescut și cresc copii care știu să ceară să fie valorizați, respectați, adorați!

Cei din Generația Z se consideră a fi creativi, autodidacti, antreprenori înnașcuți, concentrați pe a munci pentru sine, pentru viitorul lor financiar. Sunt interconectați, globalizați, dar și centrați puternic pe propria persoană. Generația Z este revendicativă și dorește mult pentru sine cu o implicare minimă, flexibilă în procesul de învățare-dezvoltare. Manifestă interes pentru ceea ce se întâmplă aici și acum, are nevoie de feedback rapid și constant, fiind mare consumatoare, dar și generatoare, de informație. Frecvent, este puternic educată.

Riscuri care pot să apară ca urmare a utilizării în exces a mijloacelor media:

- deficit atențional dobândit;
- gândire critică mai puțin dezvoltată;
- anxietăți, depresii, însingurare;
- probleme de somn, probleme medicale;
- probleme de adaptare la școală;
- probleme de învățare etc.

Generația Alpha pare a compensa anumite minusuri ale generației Z, fiind mai empatică, mai disponibilă pentru celălalt, mai centrată pe valori umane de cooperare și întrajutorare. Are aceeași nevoie de a ști repede și cu efort puțin, dar pare a fi mai receptivă la nevoile adulților de aplecare mai cu profunzime asupra conținuturilor de cunoaștere și asupra procesului de dezvoltare personală. Cei din generația Alpha sunt într-o permanentă căutare de cunoaștere, navighează cu rapiditate pe internet, formându-și deprinderi digitale și structurându-și o gândire digitală, utilizează tehnologia ca mod de viață, de conectare cu ceilalți și de învățare. Sunt centrați pe formare de deprinderi și mai puțin pe conținuturi (nu „ce este”, ci „cum este” și „la ce îmi trebuie”). Doresc să se documenteze, să gândească și să rezolve probleme. Își asumă riscuri, își dezvoltă competențe antreprenoriale, de coordonare, de învățare și de comunicare, abilități inovative și de „influenceri” ca urmare a maturizării multidirecționale: fizică, psihică și socioculturală. Manifestă

perseverență maximă în a-și atinge obiective care să le aducă plus pe starea de bine. Sunt foarte ancorați în „aici și acum”, pe descoperirea lumii prin toate simțurile, așa-dar au nevoie să experimenteze.

Riscuri care pot să apară:

- cultivarea nerăbdării;
- dezvoltarea narcisismului;
- respingerea ghidajului – „Ei le știu pe toate” – și a respectării regulilor;
- depresia, anxietatea, deficitul de atenție ca urmare a digitalizării în exces a vieții lor;
- probleme de adaptare la grădiniță și la școală;
- probleme de învățare, cu efect negativ asupra stimei de sine și încrederii în forțele proprii etc.

Particularitățile fiecărei generații le modelează parcursul în viață, dar și strategiile de parenting pe care le adoptă în relația cu propriii copii.